

ТЕСТ ПРОВЕРЕ

ОПШТА ФУНКЦИОНАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА: ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ДРЖАВНИХ ОРГАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

(са тачним одговорима)

(Историјски, правни, политички, културни и економски контекст у Републици Србији)

1. По распаду државе СФРЈ, Србија и Црна Гора су 1992. године основале савезну државу која је добила званични назив:
  - а) Државна заједница Србије и Црне
  - б) Савезна Република Југославија**
  - в) Југославија

2. Важећи Устав Републике Србије донет је:
  - а) 1990. године
  - б) 2006. године**
  - в) 2010. године

3. Пре ступања на снагу, закони се морају објавити:
  - а) на сајту Народне скупштине
  - б) у „Службеном гласнику Републике Србије“**
  - в) у јавним средствима обавештавања

4. Најнижи суд опште надлежности у Републици Србији јесте:
  - а) основни суд**
  - б) општински суд
  - в) прекршајни суд

5. Најважнији европски документ о људским правима јесте:
  - а) Декларација о људским правима
  - б) Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода**
  - в) Европска социјална повеља

6. Два кључна системска закона о државној управи у Републици Србији су:
  - а) Закон о локалној самоуправи и Закон о државној управи
  - б) Закон о државној управи и Закон о државним службеницима**
  - в) Закон о државним службеницима и Закон о платама државних службеника и намештеника

7. Републику Србију представља у земљи и иностранству:
  - а) председник Владе
  - б) председник Републике**
  - в) председник Владе и председник Републике

8. Једно од најлепших дела српског и европског средњовековног сликарства јесте фреска Бели анђеоло која се налази у манастиру:

- а) Студеница
- б) Милешева**
- в) Сопоћани

9. Први министар (попечитељ) просвете у Србији (1811) био је просветитељ и највећи српски књижевник 18. века, чије је име:

- а) Иван Југовић
- б) Димитрије (Доситеј) Обрадовић**
- в) Димитрије Давидовић

10. Творац је првог српског речника, објављеног 1818. године у Бечу је:

- а) Вук Караџић**
- б) Доситеј Обрадовић
- в) Његош

11. Јосип Броз Тито је умро:

- а) 25. маја 1981.
- б) 4. маја 1980.**
- в) 20. мај 1978.

12. Државна заједница Србије и Црне Горе постојала је у периоду:

- а) од 1992. до 2003. године
- б) од 2003. до 2006. године .**
- в) од 1992. до 2006. године .

13. У Републици Србији је у службеној употреби:

- а) српски језик и ћирилично писмо
- б) српски језик и ћирилично писмо, а латинично у складу са законом
- в) српски језик и ћирилично писмо, као и језици и писма националних мањина у складу са законом**

14) Чланови политичких странака не могу бити:

- а) судије, јавни тужиоци, судије Уставног суда, Заштитник грађана, припадници полиције и војске, као и друга лица за која то одреди закон,**
- б) судије и јавни тужиоци,
- в) сви носиоци јавних функција

15) Спољну и унутрашњу политику Републике Србије утврђује и води:

- а) Влада**
- б) Народна скупштина
- в) председник Републике

(Послови и организација државне управе)

16. Прописи за извршавање закона које доносе органи државне управе потпадају под контролу уставности и законитости, коју врши:

- а) Уставни суд**
- б) Влада
- в) највиши суд у Републици Србији

17. Када орган управе не донесе никакво решење у законском року или о њему не обавести странку, а поступак је покренут захтевом странке, та ситуација се назива:

- а) „ћутање управе“**
- б) „пропуштање рока“
- в) „немар управе“

18. У извршавању закона, других прописа и општих аката органи државне управе предузимају и одређене материјалне акте, односно врше управне радње (без доношења управних аката), какве су документовање, примање изјава, пружање информација и друге, а међу њима су и радње непосредне физичке принуде. Ове последње могу да предузимају само органи који су законом овлашћени, а посебно:

- а) полиција**
- б) пореска полиција
- в) комунална органи

19. Примери јавних исправа су:

- а) тестамент, уговор, пословне књиге
- б) уверење о приходима по члану домаћинства, лекарско уверење
- в) уверење о неосуђиваности, уверење да се не води истрага**

20. Примена електронских средстава у обављању послова органа државне управе означава се скраћеницом:

- а) е-управа**
- б) информатичка управа
- в) е-влада

21. Државни органи дужни су да примају странке:

- а) у току радног времена**
- б) један дан у току радне недеље
- в) само уз претходно заказивање

22. За заштиту имовинских права и интереса Републике Србије и, с тим у вези, за заступање органа државне управе надлежно је:

- а) Државно правобранилаштво**
- б) Републичко јавно тужилаштво
- в) министарство надлежно за послове финансија

23. Систематизацијом се утврђује:

- а) број радних места и извршилаца, описи послова радних места и посебни услови за обављање послова**
- б) распоред послова и задатака на унутрашње организационе јединице и извршиоце
- в) систем обављања послова и задатака

(Начела рада државне управе)

24. О уставној обавези Републике Србије да штити права и интересе својих држављана у иностранству стара се првенствено:

- а) министарство надлежно за спољне послове**
- б) сваки орган државне управе у оквиру свог делокруга
- в) орган државне управе надлежан за послове дијаспоре

25. Устав јемчи равноправност полова, а за пружање заштите у случајевима полне дискриминације, на пример, у области запошљавања или на раду, надлежан је:

- а) суд
- б) Повереник за заштиту од дискриминације
- в) Повереник за заштиту равноправности**

26. Дужност непристрасног поступања органа државне управе и државних службеника израз је уставних начела о:

- а) једнакости свих људи и забрани дискриминације**
- б) забрани сукоба интереса и забрани повлашћивања странака
- в) једнаком положају припадника српског народа и свих грађана који живе у Србији

27. Непристрасно поступање органа државне управе и државних службеника значи:

- а) не пристајати на противчинидбе или поклоне од странака и не тражити их
- б) не држати никоме страну, бити објективан**
- в) не чинити ништа што би вређало странке

28. Давање предности трудницама или особама са физичким инвалидитетом у поступању органа државне управе и државних службеника (на пример, када чекају у реду за пријем странака):

- а) не представља акт дискриминације
- б) представља акт дискриминације
- в) представља акт позитивне дискриминације**

29. Начело о политичкој неутралности органа државне управе и државних службеника обавезује их:

- а) да у поступању не фаворизују странке које тренутно чине Владу
- б) да у поступању не показују лошу вољу према странкама које се налазе у опозицији према Влади
- в) да се у поступању и вршењу своје дужности држе политички неутрално**

30. У односу на државне службенике, начело политичке неутралности им забрањује:

- а) да буду чланови политичких странака
- б) да на раду изражавају и заступају своја политичка уверења**
- в) да имају своја политичка уверења

31. Ради остваривања начела политичке неутралности, Кодекс понашања државних службеника додатно им забрањује:

- а) да присуствују јавним скуповима политичких странака
- б) да у службеним просторијама носе и истичу обележја политичких странака и њихов пропагандни материјал или да утичу на политичко опредељење других службеника и намештеника**
- в) да ван посла критикују политику Владе

32. Ако странка не зна језик поступка, мора јој се дозволити да користи свој језик у поступку (члан 199. Устава), а орган државне управе ће:

- а) обезбедити преводиоца о свом трошку**
- б) обезбедити преводиоца о трошку странке
- в) наложити странки да обезбеди преводиоца

33. Орган државне управе може да користи податке о личности само у законите сврхе за које су прикупљени, а поред тога се ти подаци могу користити за потребе:

- а) вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије**
- б) обављања других послова у органима државне управе
- в) информисања медија

34. Право приступа подацима који су у поседу државних органа и организација којима су поверена јавна овлашћења остварује се у складу са законом, а то право је:

- а) израз захтева за транспарентношћу рада државне управе
- б) једно од људских права зајемчено Уставом**
- в) резултат признавања слободе медија

35. Државни службеник јесте/није лично одговоран за законитост, стручност и делотворност свог рада:

- а) јесте**
- б) није
- в) одговоран је његов старешина, а не он лично

36. Као једно од права припадника националних мањина, Устав обавезује органе државне управе (члан 77) да при запошљавању:

- а) воде рачуна о одговарајућој заступљености припадника националних мањина**
- б) воде рачуна о томе да међу службеницима има и оних који знају језике националних мањина
- в) оглашавају конкурсе на језицима националних мањина

37. Из уставних начела о једнакости свих пред законом и забрани дискриминације произашла је и гаранција једнакости државних службеника у погледу одлучивања о њиховом напредовању и награђивању и остваривању њихове правне заштите (члан 11. Закона о државним службеницима). Ова једнакост значи:

- а) да ће сви службеници напредовати једнаким темпом и имати исте плате
- б) да ће сви службеници напредовати једнаким темпом, имати исте плате и једнаку правну заштиту
- в) да се напредовање, награђивање и правна заштита службеника одвијају под условима једнаким за све**

38. Начело о напредовању државних службеника утврђује да напредовање зависи од:

- а) стручности, резултата рада и потреба државног органа**
- б) стручности и резултата рада
- в) потреба државног органа

39. У погледу стручног усавршавања, државних службеник има:

- а) дужност да се стручно усавршава
- б) право да се стручно усавршава
- в) право и дужност да се стручно усавршава**

(Права и дужности државних службеника)

40. Државни службеници су сви који раде у државним органима, осим:

- а) намештеника
- б) функционера и намештеника**
- в) службеника који су запослени на одређено време

41. Намештеник је лице чије се радно место у државном органу састоји од:

- а) пратећих помоћно-техничких послова**
- б) рачуноводствених и административних послова
- в) секретарских послова

42. Послодавац државних службеника и намештеника је Република Србија, а у њено име права и дужности послодавца (укључујући и право одлучивања о правима и дужностима државних службеника) врши:

- а) Влада
- б) руководилац државног органа**
- в) јединица за управљање људским ресурсима

43. У службеничком систему разликују се две категорије државних службеника, и то:

- а) државни службеници на положају и државни службеници на извршилачким радним местима**
- б) државни службеници и намештеници
- в) државни службеници са завршеним факултетом и остали

44. Поред држављанства Републике Србије, пунолетства и прописане школске спреме, сви државни службеници морају да испуњавају и следећи општи услов:

- а) да нису осуђивани
- б) да имају положен државни стручни испит**
- в) да имају најмање 3 године радног искуства

45. Као државни службеник не може се запослити лице:

- а) које има сметње у говору
- б) које је осуђивано
- в) коме је престао радни однос у државном органу због теже повреде радне дужности или је осуђивано на казну затвора у трајању дужем од 6 месеци**

46. Закон о државним службеницима утврђује одређени број права државних службеника (чланови 12 до 17, као и поједине друге одредбе), а поред тих права, државни службеници имају и друга права која се утврђују:

- а) општим прописима о раду и посебним колективним уговором за државне органе**
- б) Правилником о организацији и систематизацији
- в) уредбом Владе

47. Право на примања државног службеника обухвата право на плату, накнаде и друга примања према закону који уређује плате државних службеника. Плата се одређује:

- а) множењем коефицијента одговарајуће платне групе у коју је службеник разврстан са основицом за обрачун и исплату плата**
- б) сабирањем основне плате за одговарајућу платну групу са додацима на плату, накнадама плате и накнадама трошкова
- в) сабирањем основне плате са накнадама плате

48. Право на одморе и одсуства обухвата право на:

- а) дневни и годишњи одмор, плаћено и неплаћено одсуство
- б) дневни, недељни и годишњи одмор, плаћено и неплаћено одсуство**
- в) годишњи одмор и плаћено одсуство

49. Дневни одмор у трајању од 30 минута не може се користити:

- а) ван времена одређеног за паузу
- б) без дозволе непосредног руководиоца
- в) на почетку и на крају радног времена**

50. Недељни одмор траје:

- а) 48 часова
- б) 48 часова непрекидно**
- в) најмање 48 часова

51. Плаћена и неплаћена одсуства могу се користити у случајевима утврђеним:
- а) општим прописима о раду
  - б) општим прописима о раду и посебним колективним уговором за државне органе**
  - в) законом
52. Државни службеници имају право на чланство у синдикату, које укључује:
- а) право да се буде члан синдиката
  - б) право на синдикално удруживање и деловање**
  - в) право да се буде или не буде члан синдиката
53. Државни службеници:
- а) немају право на штрајк
  - б) имају право на штрајк
  - в) имају право на штрајк, уз обавезу обезбеђења минимума процеса рада**
54. Државни службеник је дужан да изврши усмени налог претпостављеног, с тим што налог може да „задржи од извршења“ и то саопшти претпостављеном ако сматра:
- а) да је налог супротан прописима или правилима струке или да његово извршење може проузроковати штету**
  - б) да је налог добио пред сам крај радног времена
  - в) да извршење налога није у опису послова његовог радног места
55. Државни службеник је дужан да прихвати друго одговарајуће радно место на које је привремено или трајно премештен у складу са законом, и то:
- а) ако се са тиме сагласи
  - б) иако није са тиме сагласан**
56. По писменом налогу претпостављеног, државни службеник је дужан да ради на радном месту нижем од свог у случају:
- а) повећаног обима посла и налога Владе
  - б) елементарне непогоде, више силе или других непредвидивих околности**
  - в) проглашења ванредне ситуације
57. Дужност чувања службене или друге тајне одређене законом или другим прописом обавезује државног службеника:
- а) док му траје радни однос у државном органу
  - б) и по престанку радног односа у државном органу**
  - в) годину дана по престанку рада у државном органу
58. Непоштовање радног времена и прописаних правила понашања у државном органу представља:
- а) повреду радних дужности за коју се може изрећи дисциплинска казна**
  - б) повреду угледа органа
  - в) некажњиву повреду радне дисциплине

59. Државни службеник је дужан да о разлозима спречености за рад обавести непосредно претпостављеног у року од:
- а) 24 часа од отварања боловања
  - б) 24 часа од настанка разлога**
  - в) наредног радног дана
60. За теже повреде радних дужности може се, поред других казни, изрећи и казна:
- а) престанак радног односа**
  - б) условни престанак радног односа
  - в) привремени престанак радног односа
61. Ако државни службеник на раду или у вези с радом проузрокује штету трећем лицу својим незаконитим или неправилним радом, за штету ће одговарати:
- а) државни службеник
  - б) Република Србија**
  - в) орган државне управе у коме службеник ради
62. Намештеник заснива радни однос:
- а) решењем о пријему у радни однос
  - б) уговором о раду**
  - в) уговором о повременим и привременим пословима

(борба против коупције и унапређење интегритета)

63. Ради спречавања сукоба интереса, Закон о државним службеницима забрањује државним службеницима да приме поклон у вези с вршењем својих послова или било какву услугу или другу корист за себе или друга лица. Од забране примања поклона изузети су:
- а) сви поклони које дају странке
  - б) протоколорани и пригодни поклони мање вредности**
  - в) поклони који се добијају без тражења
64. Према Кодексу понашања државних службеника, државни службеник је дужан да понуђени поклон (који није мање вредности) или понуђену другу корист одбије, предузме радње ради идентификације лица и ако је могуће пронађе сведоке, као и да одмах, а најкасније у року од 24 часа, о томе сачини службену забелешку и обавести:
- а) полицију
  - б) непосредно претпостављеног**
  - в) руководиоца органа

(Однос органа државне управе са Владом, Народном скупштином председником Републике и другим државним органима и имаоцима јавних овлашћења)

65. Ако дођу до сазнања о извршењу кривичног дела, органи државне управе су дужни да поднесу кривичну пријаву:

- а) суду
- б) полицији
- в) надлежном јавном тужилаштву**

66. Органи државне управе су дужни да јавном тужилаштву достављају списе и обавештења која су му потребна за обављање његове функције:

- а) дужни су**
- б) нису дужни

67. Правила о канцеларијском пословању прописана за органе државне управе важе и за имаоце јавних овлашћења када обављају поверене послове државне управе:

- а) тачно**
- б) нетачно

68. За узајане односе судова и органа државне управе посебно су важи послови правосудне управе које обавља:

- а) секретар суда
- б) министарство надлежно за послове правосуђа**
- в) Високи савет судства

69. Дужност предузимања радњи по налогу јавног тужиоца у циљу откривања кривичних дела, учинилаца тиха дела и њихових хватања и прикупљања доказа има:

- а) сваки од органа државне управе
- б) полиција**
- в) сваки од инспекцијских органа

70. Јавни тужилац има право да улаже правна средства у управном поступку и управном спору ради заштите уставности и законитости:

- а) има**
- б) нема

71. Када у управном поступку орган управе мора да пре одлучивања о управној ствари, реши питање постојања кривиног дела, посотајња брака или да утврди родитељство, такво питање (тзв. претходно питање):

- а) дужан је да сам реши
- б) дужан је да решавање препусти суду**
- в) може га сам решити за потребе даљег вођења поступка